

*Ірина ПОДІК
Лариса ЗАДОРЖНЯ*

АНАЛІЗ РОЗВИТКУ ГРОШОВИХ СИСТЕМ СЕРЕДНЬОВІЧЧЯ ТА СУЧАСНОСТІ ЧЕРЕЗ ПРИЗМУ НУМІЗМАТИКИ

ANALYSIS OF THE DEVELOPMENT OF MONETARY SYSTEMS OF THE MIDDLE AGES AND MODERNITY THROUGH THE PRISM OF NUMISMATICS

Нумізмати́ка дозволяє простежити розвиток суспільства через призму монетних систем, відображаючи його економічні, політичні та культурні зміни. Середньовічні та сучасні грошові системи суттєво відрізняються: від монет, що символізували владу та соціальний статус, до сучасних цифрових форм грошей. Метою цього дослідження є порівняння особливостей середньовічної та сучасної нумізматики для розуміння еволюції грошових систем.

Середньовічна нумізмати́ка відображала феодальну структуру суспільства, де кожна держава або навіть окреме князівство мало право випускати власну валюту. Відсутність централізованого регулювання створювала розмаїття монетних систем. Для виготовлення середньовічних монет використовували дорогоцінні метали, як-от золото та срібло, що надавало їм вартість і символізувало владу. Наприклад, золоті флорини та дукати в Західній Європі були цінними засобами обміну і використовувалися у міжнародній торгівлі. Вони часто несли символічні зображення – герби правителів чи релігійні знаки, які підкреслювали владний статус і сакральний характер грошей. Грошова система базувалася переважно на обігу монет, і розрахунки здійснювалися фізичними цінностями, що ускладнювало розвиток торгових відносин і гальмувало економічний прогрес.

Сучасна нумізмати́ка демонструє суттєві зміни у грошових системах. Поява централізованих держав створила потребу в єдиній валюті, що сприяло поширенню паперових грошей. У XIX столітті країни перейшли на використання банкнот замість металевих монет, а з розвитком банківських систем і міжнародної торгівлі були встановлені міжнародні валютні стандарти.

У сучасну епоху фізичні гроші поступово витісняються цифровими та безготівковими засобами платежів, що забезпечує гнучкість і зручність для користувачів. Електронні платежі, банківські картки та криптовалюти розширили можливості торгівлі й інвестицій у глобальному масштабі, роблячи фінансові операції швидкими та доступними.

Середньовічна і сучасна нумізмати́ка демонструють суттєві відмінності. Середньовічні гроші мали фізичну цінність завдяки використанню дорогоцінних металів, у той час як сучасні гроші втратили цю характеристику. Натомість вони виконують нові функції, виступаючи інструментом для економічних і фінансових операцій.

Отже, середньовічна грошова система була децентралізованою, що ускладнювало торгівлю та уповільнювало економічний розвиток, а от сучасні грошові системи завдяки цифровим технологіям і глобалізації забезпечують швидкі й безпечні фінансові операції, сприяючи економічному зростанню і стабільності.

Джерела та література

1. William E. Metcalf (2013) The Oxford Handbook of Greek and Roman Coinage. *American Journal of Archaeology* Vol. 117, No. 4
2. A History of Money (2022). URL: <https://cognizium.io/uploads/resources/NYDIG%20-%20The%20History%20of%20Money%20-%202022%20March.pdf>
3. Numismatic Chronicle та Journal of Monetary Economics (2020). URL: <https://www.jstor.org/journal/numischron>